

NORSK SENIORPOLITISK BAROMETER 2020

Undersøkelse blant yrkesaktive

Lene Rathe, Ipsos
Senter for seniorpolitikk forskningskonferanse 30. oktober 2020

Barometerets bakgrunn og mål

Senter for seniorpolitikk har som samfunnsoppdrag å fremskaffe, utvikle og formidle kunnskap og erfaringer som stimulerer til at virksomheter har et seniorperspektiv i egen personalpolitikk og ledelse, og at flere seniorer arbeider lenger.

Årets barometeret kartlegger oppfatninger og holdninger til seniorer og andre seniorpolitiske spørsmål i arbeidslivet blant yrkesaktive.

Barometeret tar temperaturen på holdninger på det seniorpolitiske området, og hvordan disse endres over tid.

Bidrag inn i kunnskapsgrunnlaget for å måle om det seniorpolitiske arbeidet lykkes og hva som utgjør de største utfordringene.

Endringer i barometeret

- Tidligere (2003-2019) har vi kartlagt holdninger blant både *yrkesaktive* og *ledere i arbeidslivet* hvert år. Fra og med 2020 veksles det mellom de to målgruppene: Holdninger blant yrkesaktive presenteres i årets barometer, mens neste års barometer består av en lederundersøkelse.
- Økt antall intervju blant yrkesaktive
- Dypdykk av kjønnsperspektiv på ønsket avgangsalder fra arbeidslivet

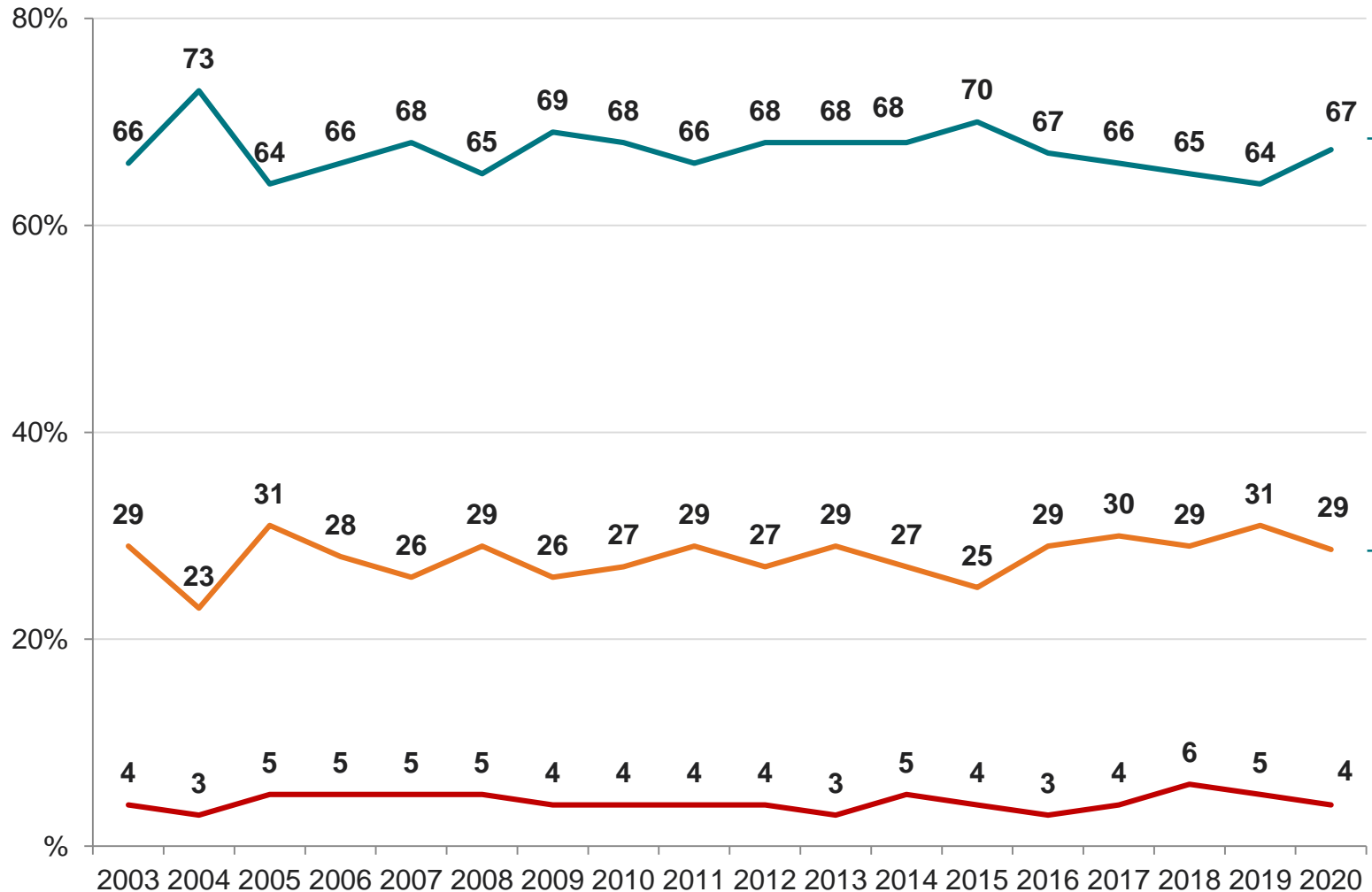
Metode og datagrunnlag

- Landsrepresentativt utvalg av befolkningen over 16 år
- 3002 telefonintervju
- Yrkesaktiv: person i inntektsgivende arbeid i en utstrekning som gjør at man selv anser seg som yrkesaktiv
- På grunn av koronasituasjonen har vi understreket at personer som er permitterte inngår i målgruppen
- Uvektet
- 3. august – 10. september 2020
- Utvalgsundersøkelse

Resultater

Gleder du deg til å gå på jobben? (2003-2020)

«Ja, alltid»:

- 50-59 år: 72 %
- Over 60 år: 74 %
- Offentlig administrasjon/forsvar/politi/rettsvesen, lengste arbeidsukene, lederoppgaver, høye inntekter

96 %

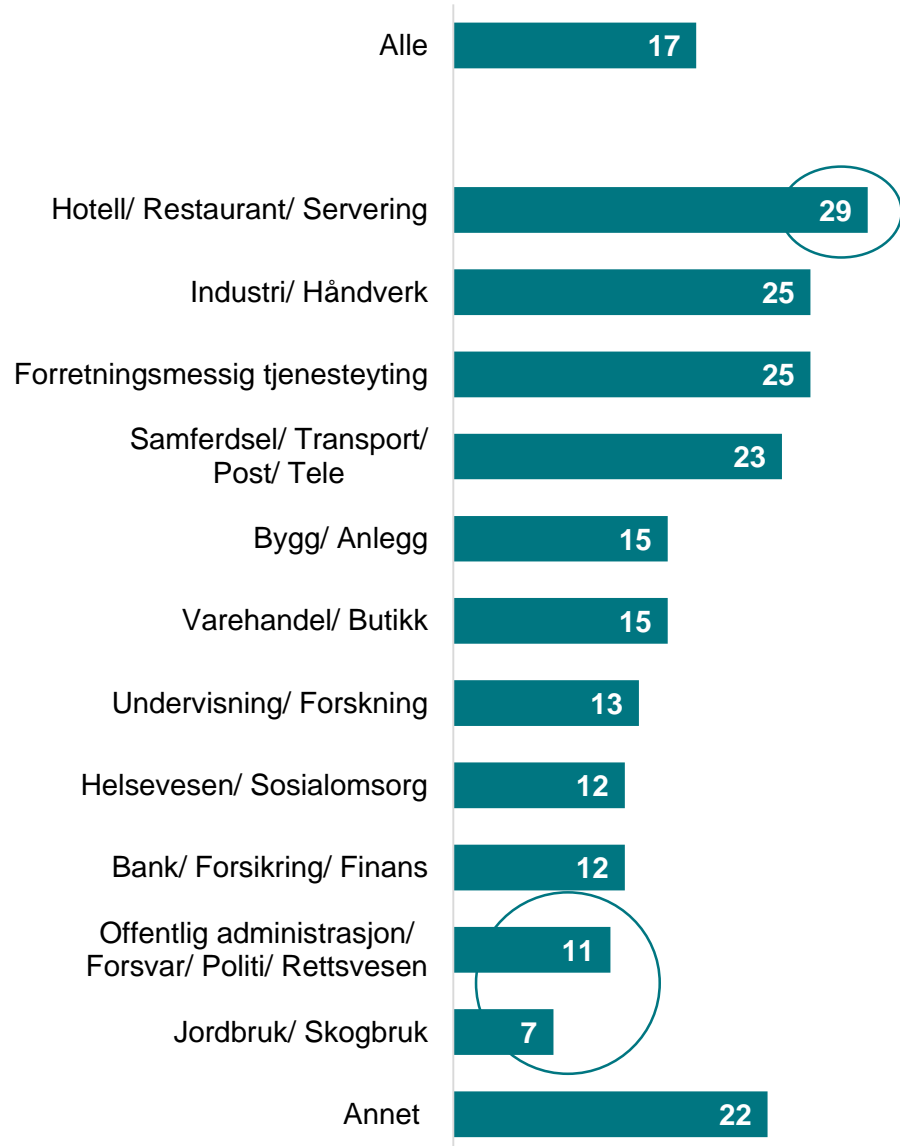
- Ja, alltid
- Ja, av og til
- Sjelden eller aldri

Mestrer arbeidsoppgavene sine «meget godt»:

- Alle (gjennomsnitt): 57 %
- 50-59 år: 64 %
- Over 60 år: 64 %

I hvor stor grad opplever du usikkerhet om å beholde jobben? (2020)

Andel som svarer «i stor grad» eller «i noen grad»

Ikke forskjeller i svar mellom ulike aldersgrupper
Privat sektor: 21 %

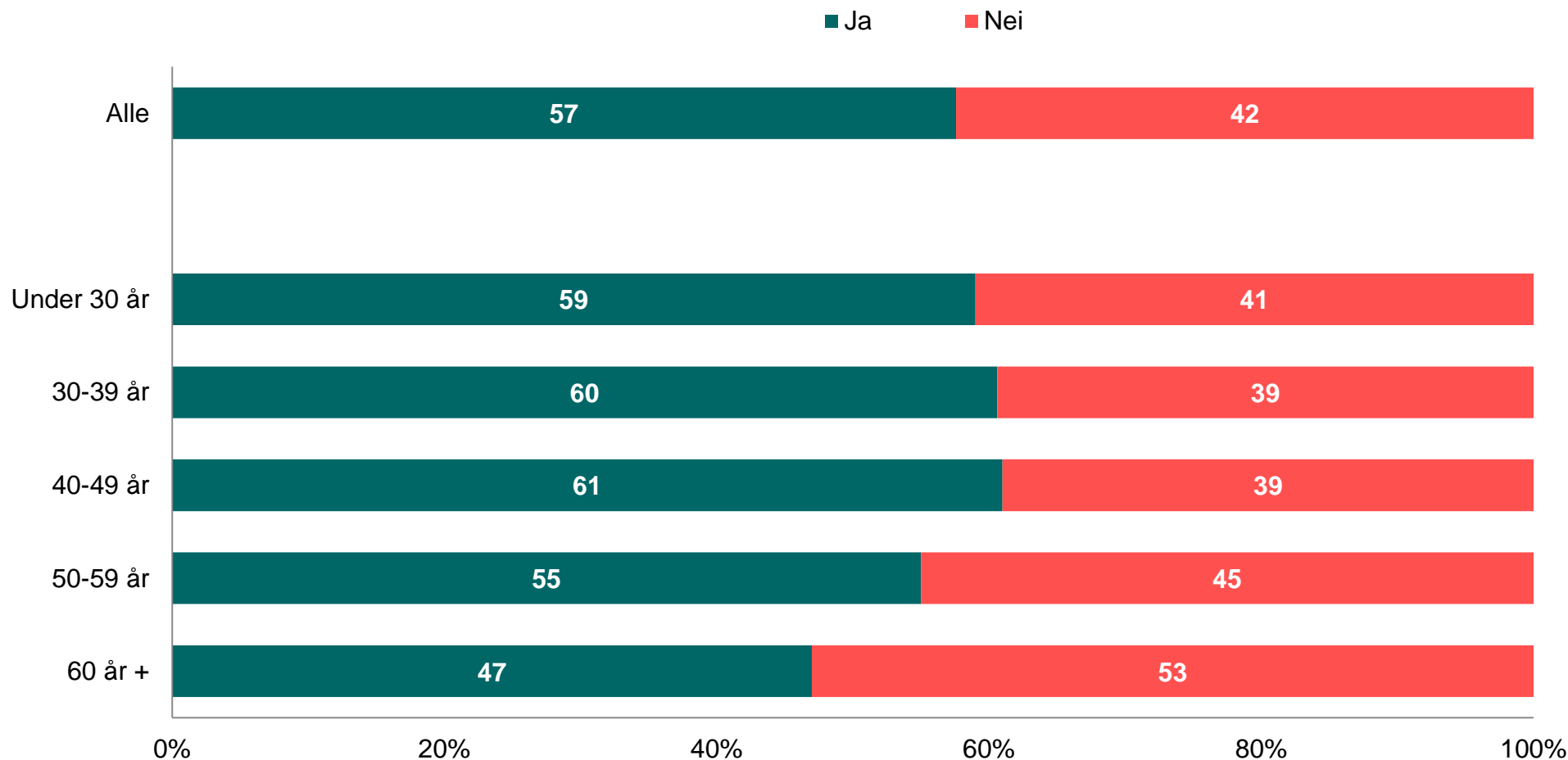
Resultatene henger sammen med bransjefordeling til permitterte:

Hotell/restaurant/servering skiller seg ut som bransjen med størst andel permitterte (26 % mot 5 % for gjennomsnittet) i undersøkelsen.

På den andre siden er offentlig administrasjon/forsvar/politi/rettsvesen med 1,7 % permitterte.

Har du deltatt i kurs, opplæring eller utdanning gjennom jobben din i løpet av de siste 12 måneder? (2020)

Andeler fordelt på aldersgrupper

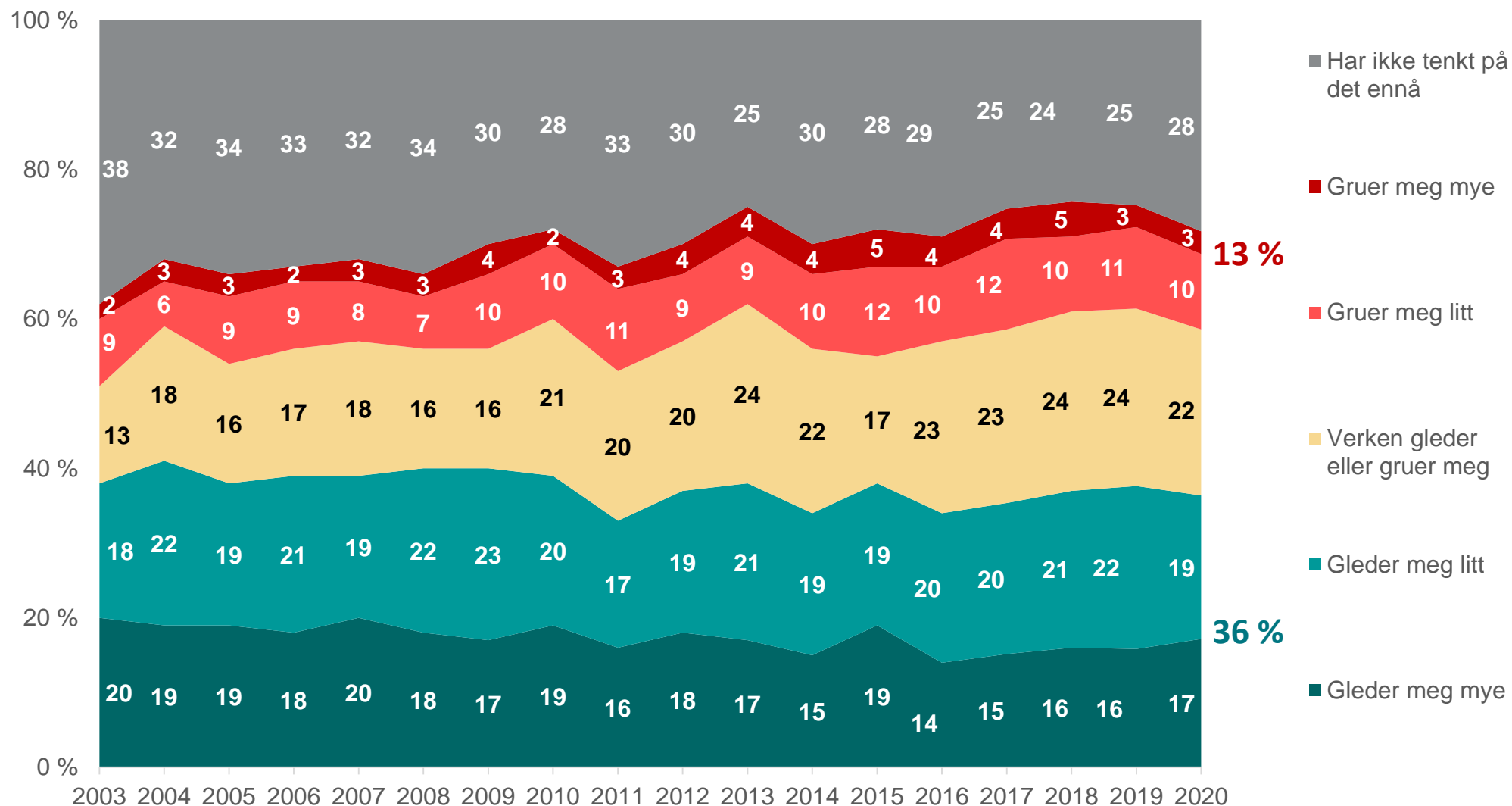

«Du får mulighet til å lære nye ting i ditt arbeid»

I stor grad:

- Alle: 59 %
- 50-59 år: 54 %
- Over 60 år: 52 %

Gleder eller gruer du deg til å gå av med pensjon, det vil si tre helt ut av arbeidslivet? (2003-2020)

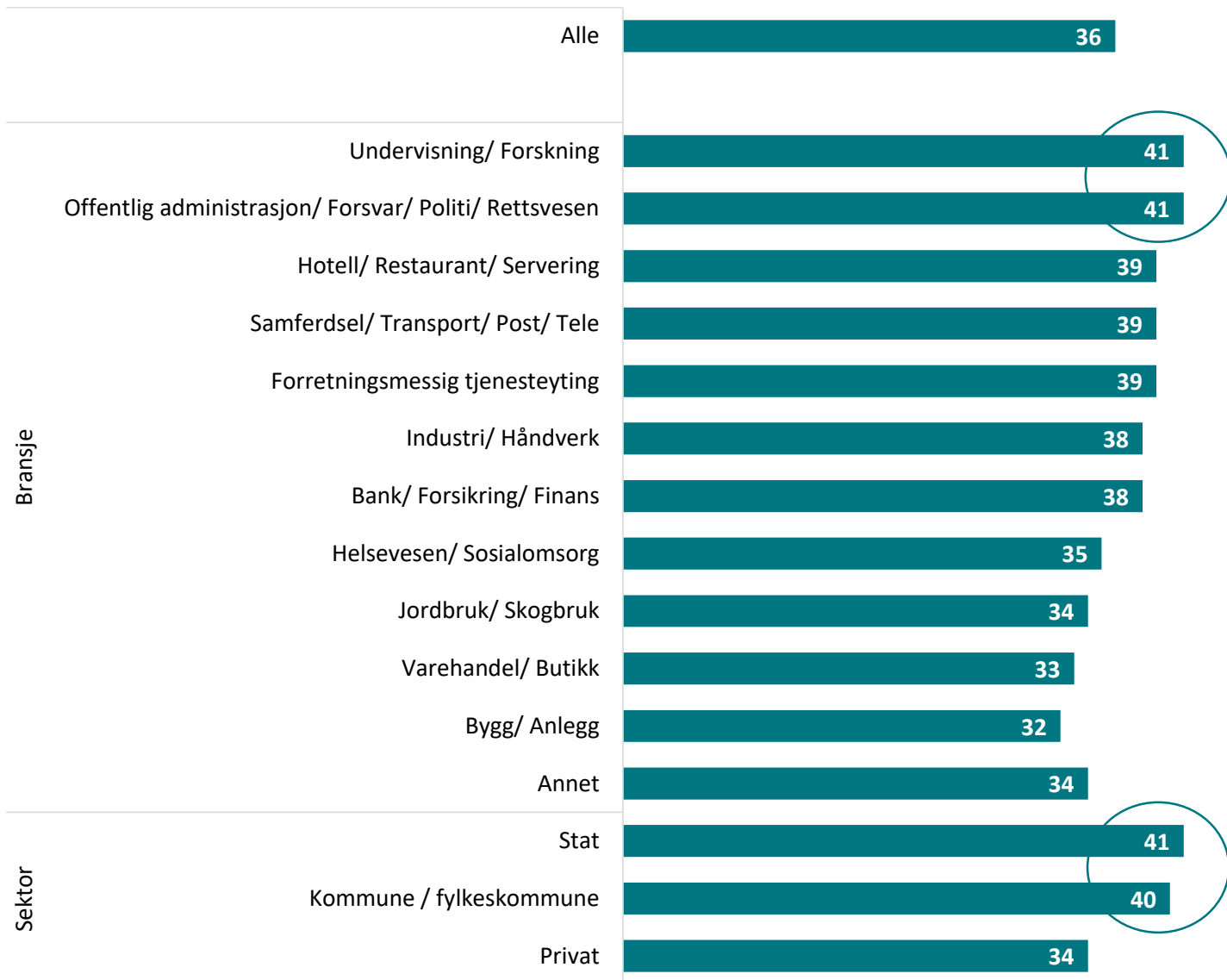

Gleder seg til å gå av (mye eller litt):

- 50-59 år: 43 %
- Over 60 år: 44 %

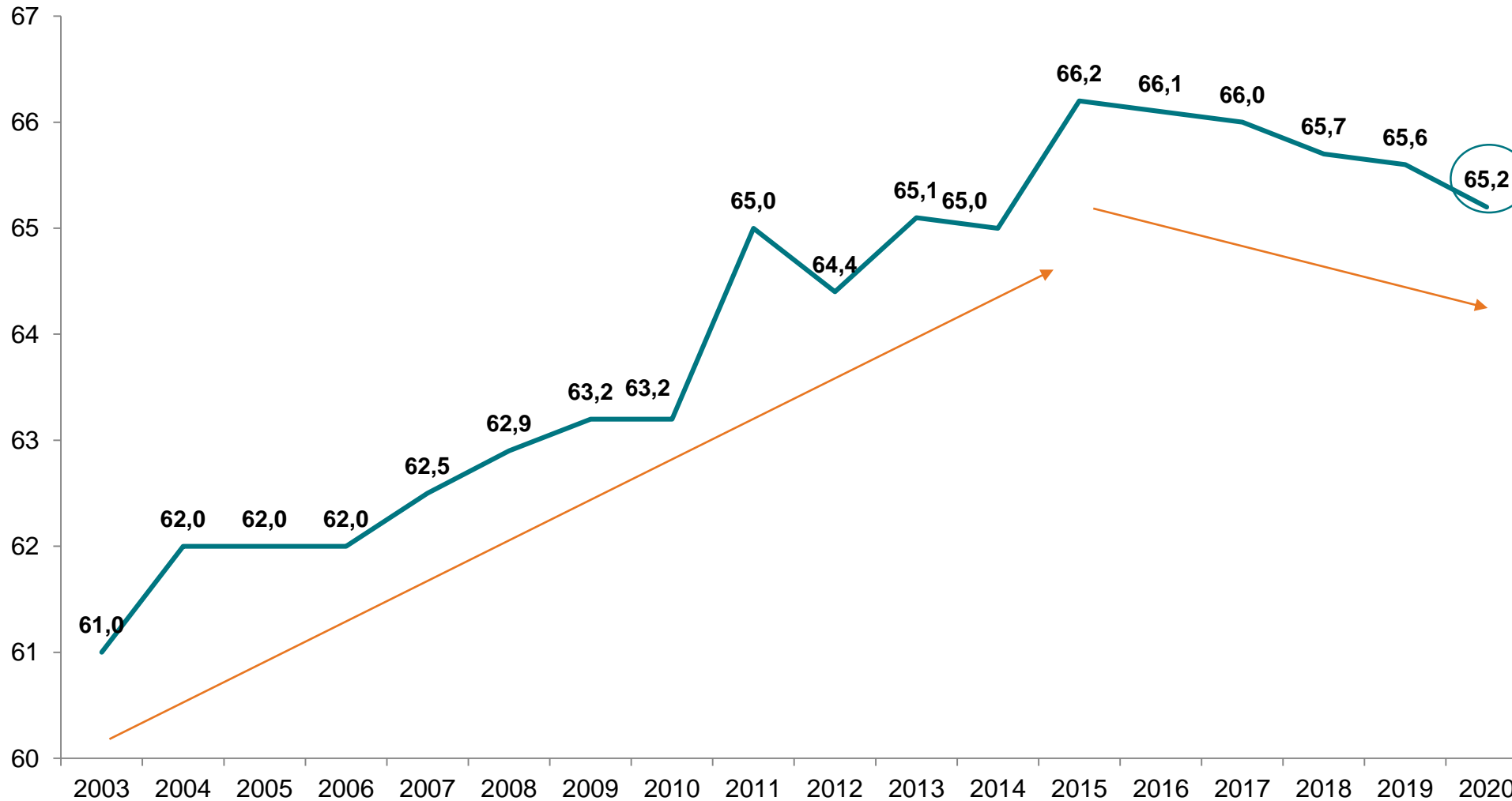
En av de høyeste målte andelene til de over 60 år.

Gleder eller gruer du deg til å gå av med pensjon, det vil si tre helt ut av arbeidslivet? (2020) Andel som «gleder seg mye» eller «gleder seg litt» fordelt på bransje og sektor

Ved hvilken alder kunne du tenke deg å tre helt ut av arbeidslivet hvis du selv kunne velge helt fritt? (2003-2020)

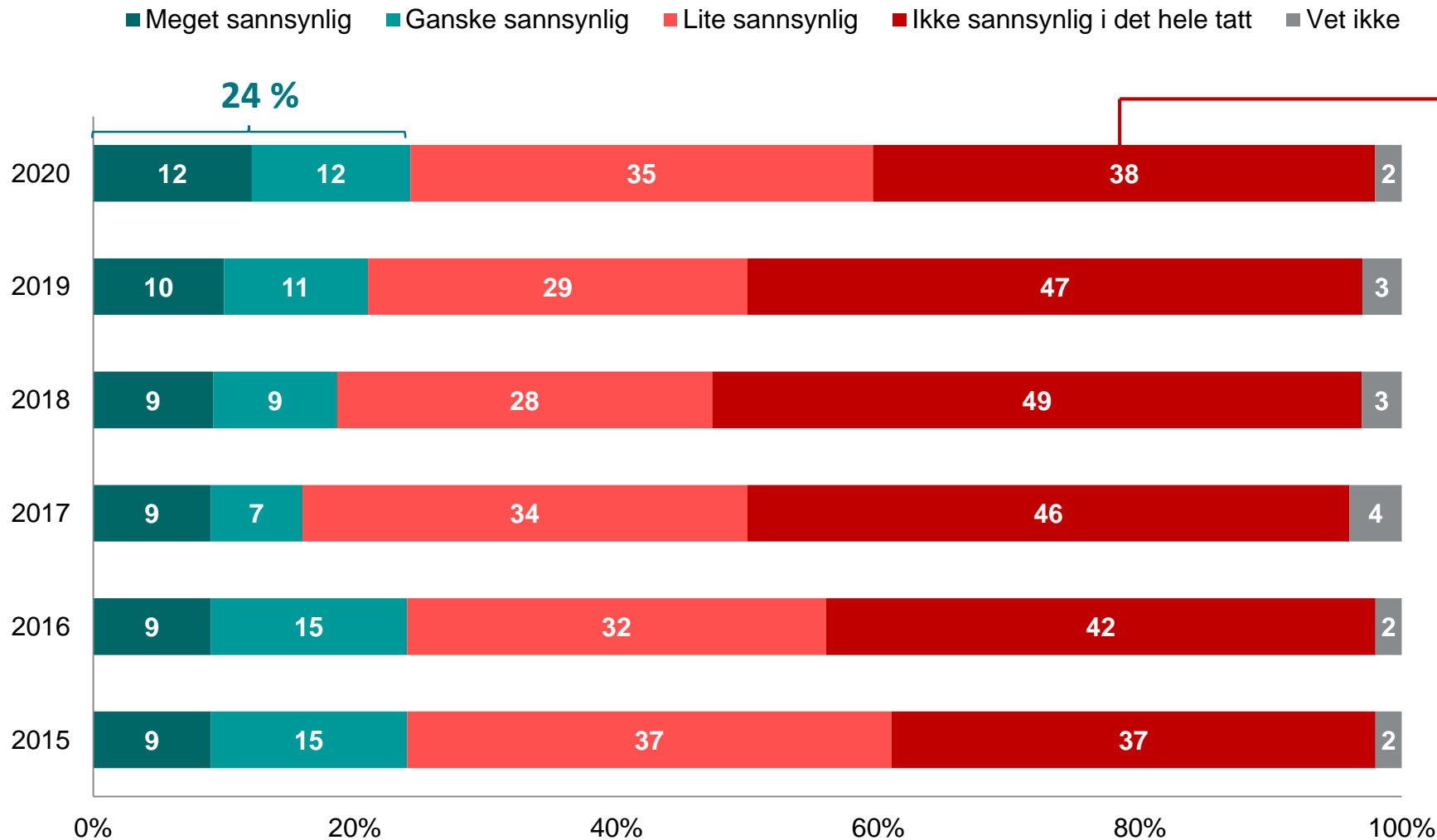
Gjennomsnittlig ønsker avgangsalder

- Vokser med økende alder til 67,8 år for de over 60 år.
- Høyest innen jordbruk/skogbruk (68,5 år) og varehandel (66,3 år) og lavest innen hotell/restaurant (63,2 år).
- Høyest på Sørlandet (66,5 år) og lavest i Oslo (64,8 år).

Hvor sannsynlig er det at du vil fortsette i arbeid frem til fylte 72 år? (2015-2020)

Filter: Over 50 år (40 % i 2020)

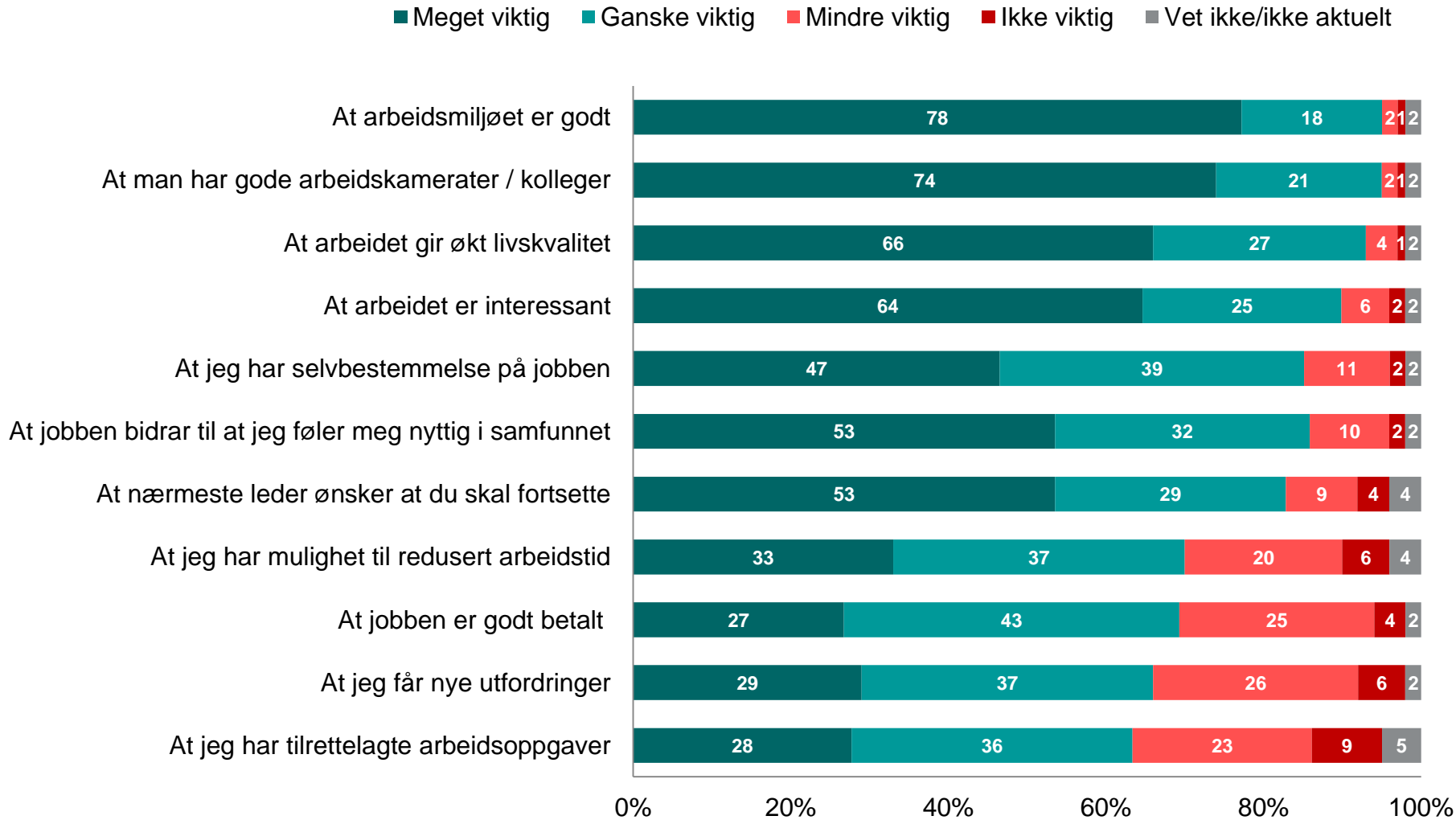
«Ikke sannsynlig i det hele tatt»:

- Alle (over 50 år): 38 %
- 50-59 år: 35 %
- Over 60 år: 46 %

- Kommune/fylkeskommune: 45 %
- Stat: 43 %
- Privat: 34 %

Hvor viktige er følgende grunner for deg for at du skal fortsette i arbeid etter at du får rett til pensjon? (2020)

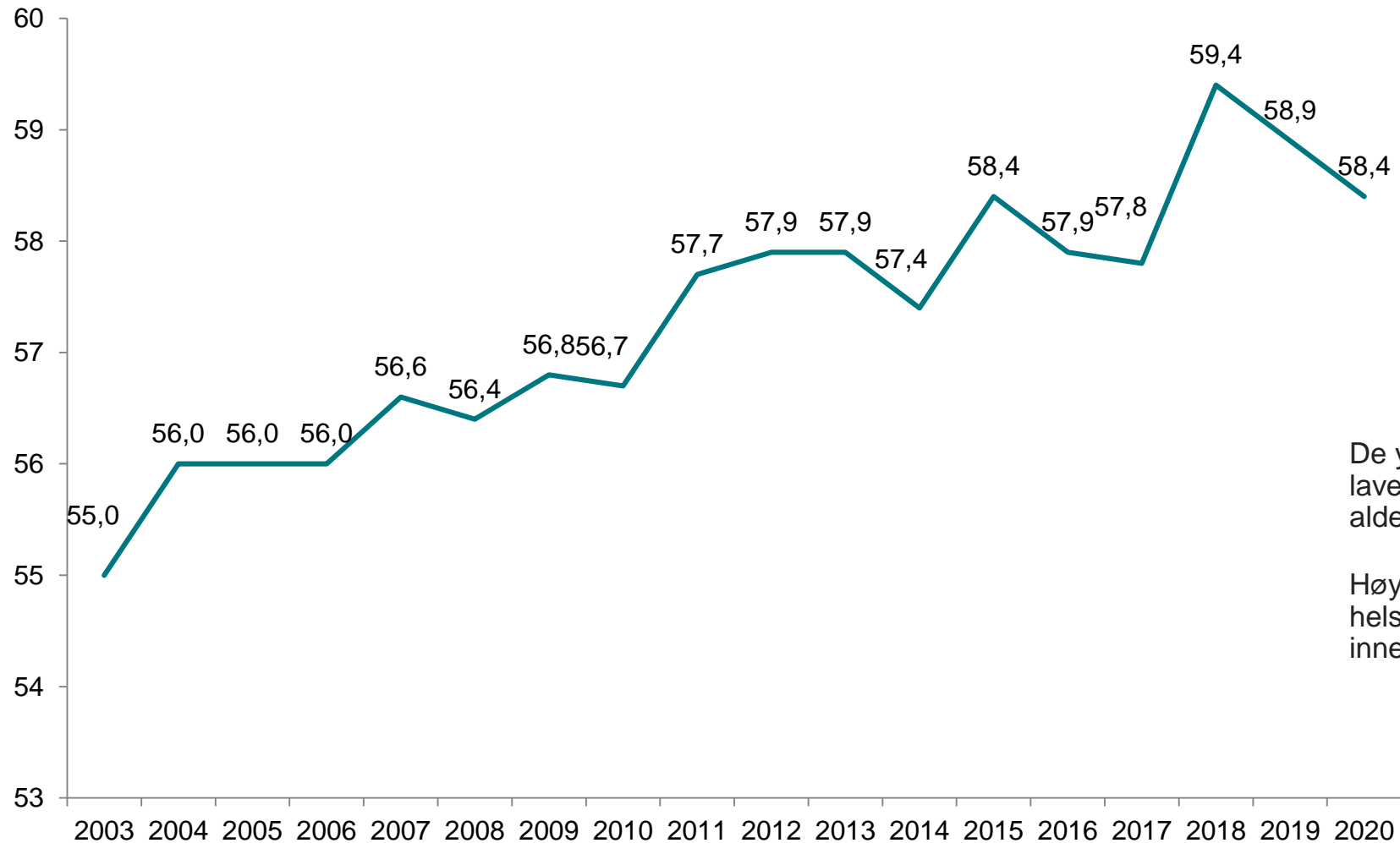
Filter: Under 62 år (92 %)

Menn oppgir motivasjonsgrunnlagene gjennomgående som mindre viktige for å fortsette i jobbe etter pensjonsalder enn kvinner. Dvs. kvinner svarer alternativene «meget/ganske viktig» oftest.

Ved hvilken alder vil du anslå at folk begynner å bli regnet som "eldre" i arbeidslivet? (2003-2020)

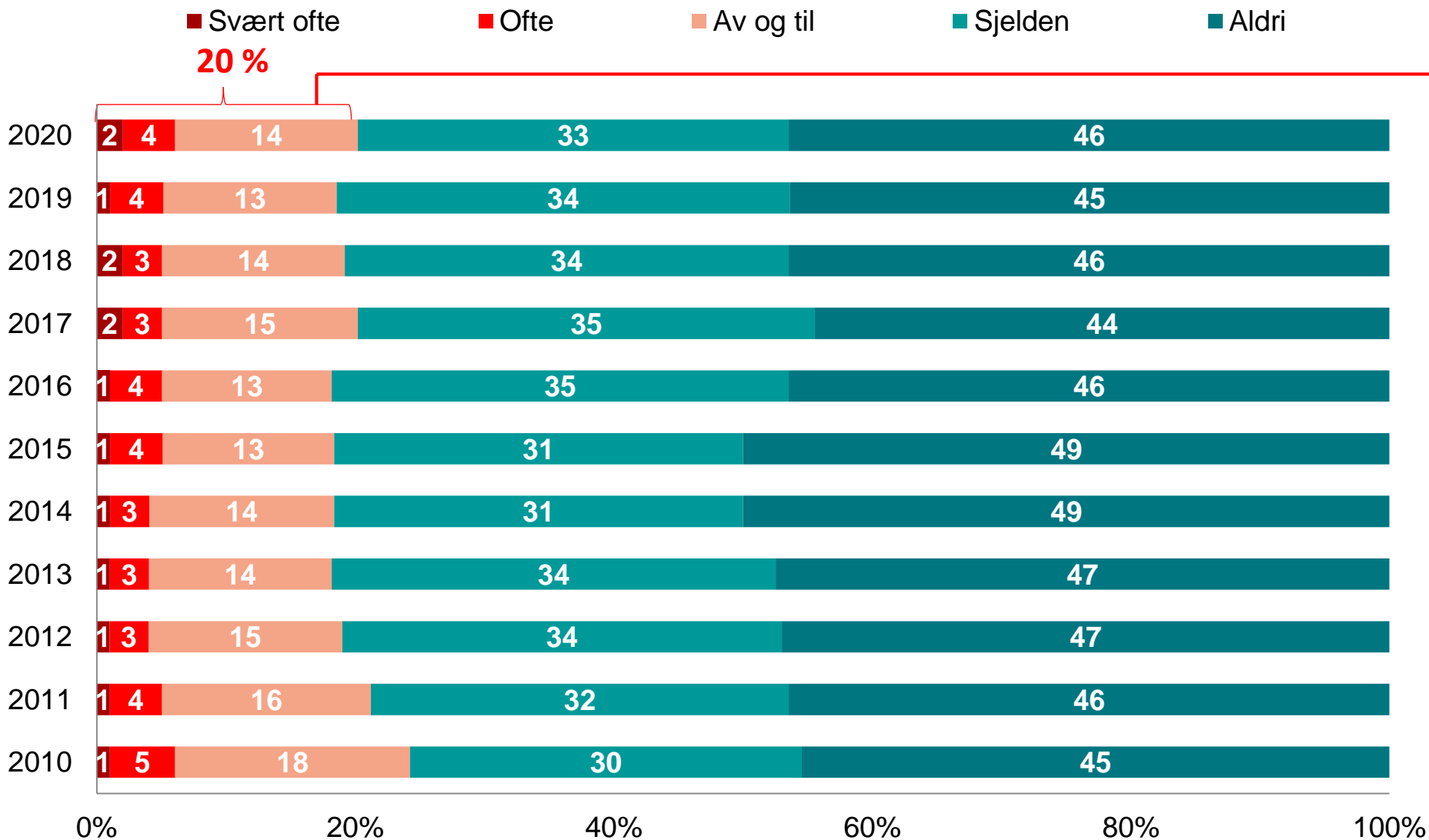
Gjennomsnittsalder

De yngste opplever at man er «eldre» ved en lavere (ca. 56-57 år) alder enn øvrige aldersgrupper (ca. 58-59 år).

Høyest innen jordbruk/skogbruk (60,3 år) og helsevesen/sosialomsorg (59,4 år) og lavest innen forretningsmessig tjenesteyting (56,7 år).

Hvor ofte har du opplevd at det foregår diskriminering i arbeidslivet på grunn av alder? (2010-2020)

«Svært ofte, ofte eller av og til»:

- Alle: 20 %
- Over 60 år: 23 %
- Forretningsmessig tjenesteyting: 36 %

Har du selv opplevd å bli diskriminert i arbeidslivet på grunn av høy alder i løpet av de siste 2 årene? (2012-2020)

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel som har blitt aldersdiskriminert	2.2%	2.0%	2.1%	2.9%	1.6%	3.6%	4.7%	3.3%	3.4%

- 50-59 år: 4,8 %
- Over 60 år: 8,3 %

- Forretningsmessig tjenesteyting: 8,8 %
- Bygg/anlegg: 1,1 %

Dypdykk om kjønnsperspektiv på ønsket avgangsalder fra arbeidslivet

1. Vi finner ikke forskjeller mellom kvinner og menn ved hvilken alder man kan tenke seg å tre helt ut av arbeidslivet om man kan velge helt fritt. Gjennomsnittlig ønsket avgangsalder er 65,3 år for kvinner og 65,2 år for menn.
2. Det er betydelig overlapp i kvinner og menns motivasjonsgrunnlag for å fortsette i arbeid etter at man får/har fått rett til pensjon. Dette handler om relasjonelle forhold som godt arbeidsmiljø og gode kolleger. Økt livskvalitet og interessant arbeid er andre viktige motivasjoner. Samtidig som kvinner og menn vektlegger mye av de samme motivasjonsfaktorene, opplever kvinnene motivasjonene jevnt over som viktigere enn menn. Kvinner svarer alternativene «meget/ganske viktig» oftest.
3. Hvilke faktorer er mest utslagsgivende ved yrkesaktive kvinners og menns holdninger til avgangsalder (gruppen over 62 år)?

Å glede seg til å gå av med pensjon og å ha en oppjaget og masete arbeidssituasjon driver ønsket avgangsalder ned for både kvinner og menn. Ønsket avgangsalder drives mer ned i antall år for kvinner enn menn ved begge disse faktorene, dvs. utslagene er større.

www.seniorpolitikk.no

Takk for oppmerksomheten!

Lene Rathe
Seniorkonsulent
Ipsos

 Lene.Rathe@ipsos.com

 984 13 785